„CEĻOJUMS LAIKĀ: MANAS BIBLIOTĒKAS ĒKAS VĒSTURE”

SKOLAS LAIKS

Mūsu skaistajā kalnainajā Zvārtavas pagastā ir bijušas sešas skolas, viena no tām ir Luturskola, kura tika atvērta 1850. gadā. Pašreiz šajā ēkā atrodas Zvārtavas pagasta pārvalde un bibliotēka.

Pateicoties Gaujienas draudzes mācītāja Ludviga Hērvāgena neatlaidībai, 1850. gadā Zvārtavas muižas īpašnieks Ceikels atvēlēja skolas vajadzībām nelielu zemes gabalu uz kuras atradusies neliela zemnieku māja. Šajā mājā tad arī iekārtota skola. Skolu nosauca par Luteru skolu. Tātad var uzskatīt, ka Luteru skolu ir dibinājis Hērvāgens. Viņš pēc tautības bija vācietis.

Pirmā skola saukta par Lutera pagasta Jorušku skolu, bet pēc Luteru pagasta pievienošanas Zvārtavas pagastam to pārdēvēja par „Luteru pagasta 1. pakāpes pamatskolu."

No 1850.-1880.gadam skolas pārzinis un skolotājs ir Pēteris Ozoliņš, kurš bijis krietns un enerģisks pedagogs. Ārpus skolas nodarbojies ar lauksaimniecību, bet kā atalgojumu par darbu skolā saņēmis 20 rbļ. mēnesī. Skolā mācījušies 25 bērni.

1880. gadā skolas vajadzībām uzcelta vienstāvu koka ēka, kas ir tagadējās ēkas priekštece. Skolas ēka pārbūvēta un paplašināta 1933. gadā. Pārbūve izmaksājusi 2500 latu. Tika uzcelta divstāvu ēka, kas celta no mūra un koka. Lieli nopelni pie skolas pārbūves bijusi toreizējam Zvārtavas pagasta vecākajam Kārlim Vimbam, kurš ne tikai rūpējies par darbu sekmīgu veikšanu, bet arī nav taupījis savus personīgos līdzekļus. Skolas ēka iesvētīta 1934. gada 2. decembrī.

No 1880. gada skolai ir arī internāts, kur par ēšanu rūpējās bērnu vecāki, jo kopgalds sāka darboties tikai ar 1925./26. m.g. Visa kopgalda pastāvēšanas laikā skolēniem pusdienas gatavotas no skolēnu pašu līdzekļiem.

No 1881. – 1887.gadam par skolas pārzini strādājis Eduards Kauliņš, bet no 1887. – 1890. gadam Kārlis Zariņš. Savukārt no 1890. – 1932. gadam skolas pārzinis ir bijis Jelgavas skolotāju institūtu beigušais Kārlis Mežgailis. Sākot ar 1935. gada 6. novembri par skolas pārzini skolā esot strādājis Alberts Millers. No skolas atvēršanas līdz 1922. gadam skolā darbojies tikai viens skolotājs.

Ar 1934./35. m. g. Zvārtavas Lutera 1. pakāpes pamatskolu pārkārto par Zvārtavas 6-klasīgo pamatskolu. Sācis darboties arī trešais skolotājs – Erna Cīrulis, bet 1935./36.m.g., kad palielinās skolēnu skaits, sācis strādāt arī 4. skolotājs – Velta Pērkons. Šajā mācību gadā skolā mācījušie 101 skolēns, kas arī bijis pats lielākais skolēnu skaits skolā. Kara laikā skola beidza pastāvēt, jo sabombardēja jumtu. Skolā

mācīja vācu valodu, matemātiku , latviešu valodu, dabas mācību, dievticību, sports. Bija sacensības ar zirgiem.

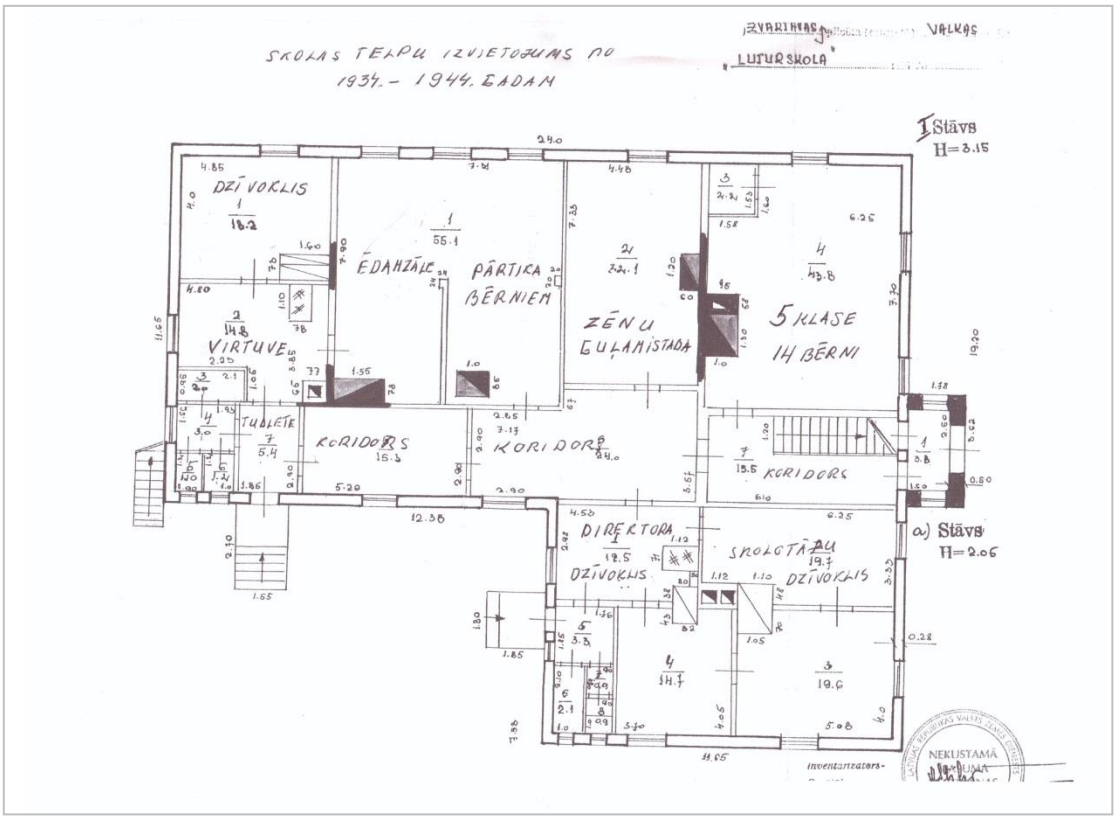

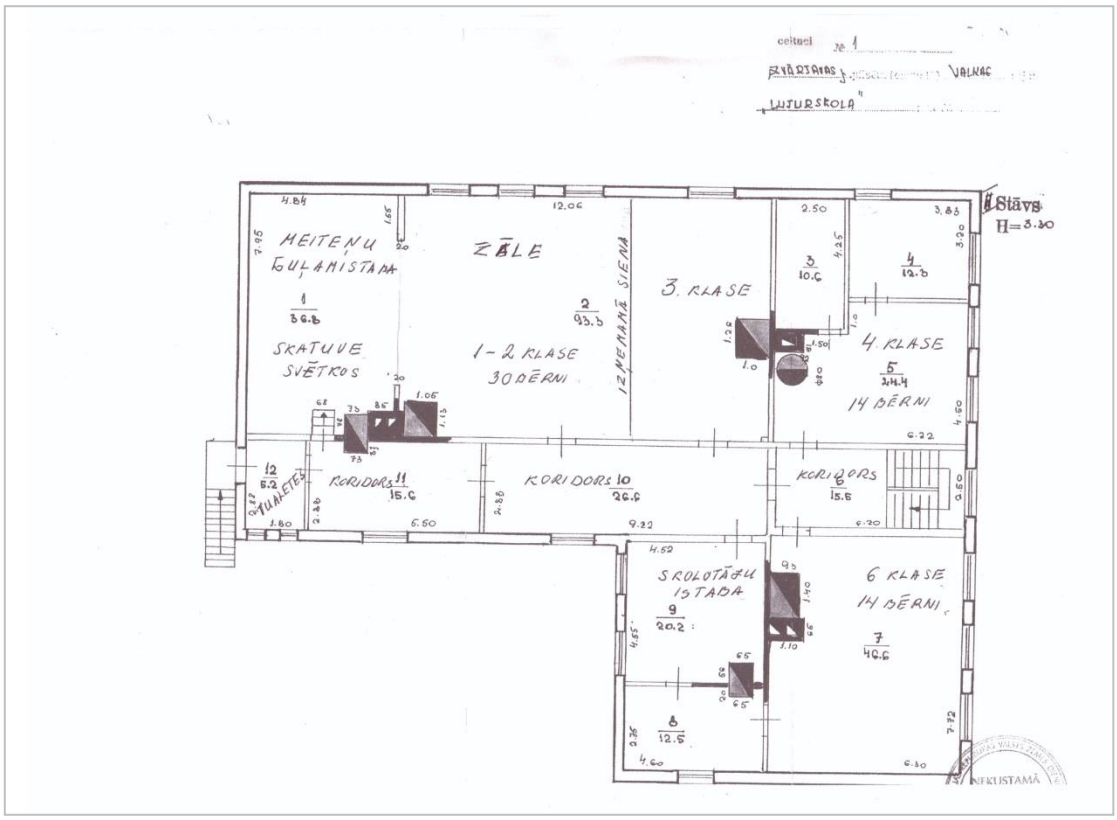

Skolas laiks un 1996.gada salidojums „Luturskolā”

BIBLIOTĒKA

1930. gadā šajā ēkā tika izvietota arī bibliotēka. Telpā, kur atradās bibliotēka bija dzeltenas krāsas ozolkoka skapis. Uz tā bija uzraksts: ZVĀRTAVAS PAGASTA BIBLIOTĒKA. Grāmatas izsniedz skolēniem, kā arī pagasta iedzīvotājiem uz mājām. Ap 1934. g. tika izdots draudzības aicinājums: „Dāviniet grāmatas sava pagasta bibliotēkām." Bija jāiemaksā nauda draudzīgam aicinājumam. Uz šo aicinājumu atsaucās daudzi ciema iedzīvotāji. Ļoti daudz grāmatas dāvināja Zvārtavas pagasta iedzīvotājs Kabucis. Grāmatas pirmajā lappusē bija uzrakstīts dāvinātāja uzvārda pirmais burts.

Tajos gados aktīvi darbojās pašdarbības kolektīvi, kuri rīkoja dažādus pasākumus un par daļu no ienākumiem iegādājās grāmatas un nodeva bibliotēkai. Ar šiem pasākumiem grāmatu skaits pieauga.

ĒKĀ, ZVĀRTAVAS PAGASTA „LUTURSKOLĀ," 1930os GADOS ATRADĀS BIBLIOTĒKA.

Pēckara gados bibliotēka atradās Zvārtavas pilī. Tajā laikā nebija bibliotēkas vadītājs, bet gan lasāmgalda vadītājs. No 1944. gada 1.decembra līdz 1946. gada 2. novembrim par lasāmgalda vadītāju strādāja Ozoliņa Aldona. Grāmatas atradās skapī ar stiklotām durvīm.

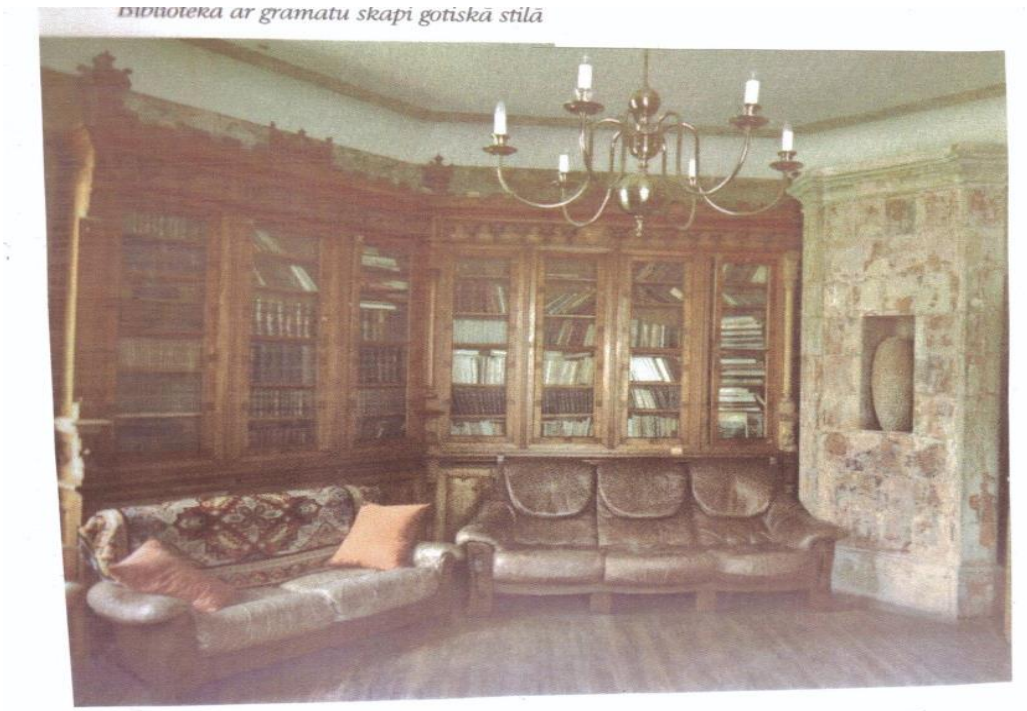
Bibliotēka ar grāmatu skapi gotiskā stilā

Pēc tam par bibliotēkā strādāja Jānis Plūme. Viņš strādāja līdz 1966.gadam. Brīvos brīžos rakstīja dzeju, kuru publicēja rajona presē. Viens no viņa dzejoļiem:

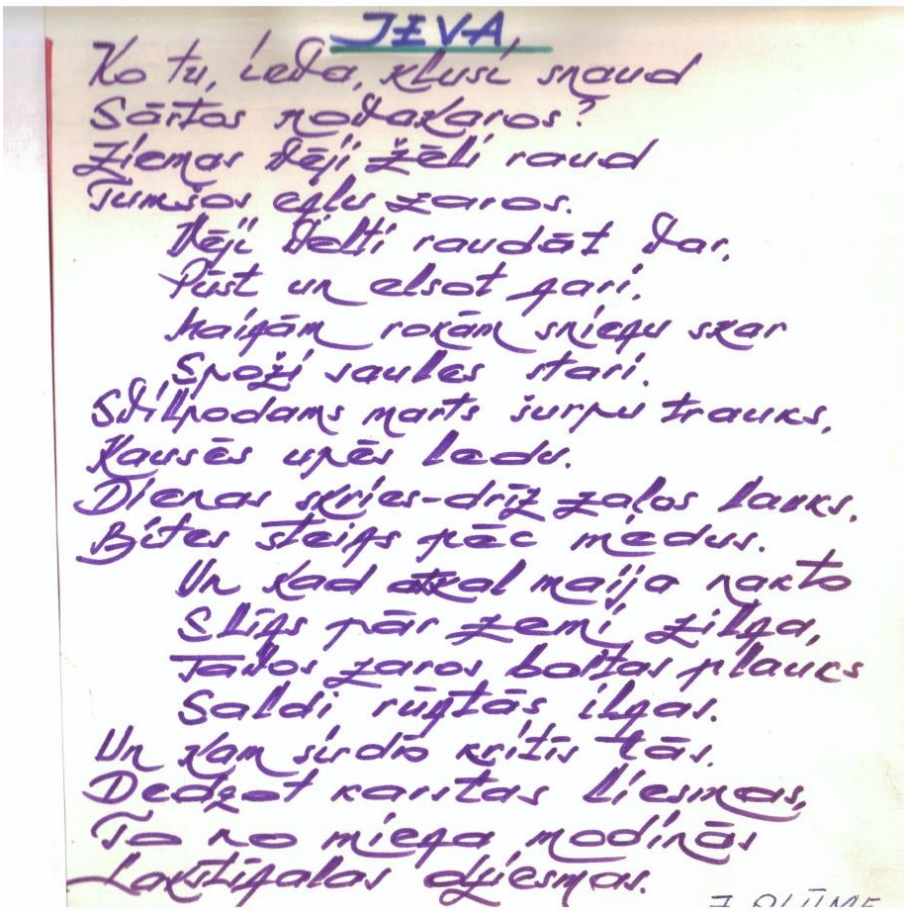

JĒVA

Ko tu, Ledu, klusi snaud
Sārtos rodzaros?
Ziemas dēļi žēli raud
Tumšos egļu zaros.
Dēļi tēlti raudāt par,
Pūst un elsot gari.
Maigām rokām sniegu sērt
Spēj saules stari.
Sīkpodams marts šurpu trauks,
Kausēs upēs ledu.
Dienas skrien-drīz zaļos lauks,
Bites steigs pēc medus.
Un kad ārā maija rakto
Slīgs pār zemi zilga,
Tālos zaros baltas plauks
Saldi rūgtās ilgas.
Un kam sirdī krītis tās,
Dedzot karstas līesmas,
Tā no miega modinās
Lakstigalas dziesmas.

J. PLŪME

Pēc rekonstrukcijas šeit no 1962.gada izvietota Zvārtavas ciema bibliotēka.

Bibliotēkas vadītāji laika posmā no 1967. – 1983. gadam.

Daina Ēķe no 1967. – 1974. gadam.

Agra Saldūksne no 1974. – 1976. gadam.

Anda Kalniņa no 1976. – 1978. gadam.

Milija Tetere no 1978. – 1979. gadam.

Pārsla Ruka no 1979. – 1980. gadam.

Iveta Krūze no 1980. -1982. gadam.

Zinta Ratsepa no 1982. – 1983. gadam.

Sākot ar 1983. gada novembri par bibliotēkas vadītāju strādā Ineta Namniece.

Kad sāku strādāt Zvārtavas ciema bibliotēkā par vadītāju, bibliotēkas telpas atradās ciema padomē. Telpa bija ļoti maza un grāmatas nebija iespējams plaši izvietot. 1983. gadā ierādīja plašākas telpas – divas istabas, kur iespējams visu uzskatāmāk izvietot. Tās bija ļoti aukstas. Tika arī padomāts par telpu iekārtojumu un mākslinieciskо noformējumu. Bibliotēka padziļināja darbu ar lauksaimniecības speciālistiem, jo viņi bija sava veida tiešie informatori darba iecirkņos.

Literatūras izstāde veltīta PSKP XXVII Kongresam.

1988. gadā bibliotēka pārcēlās uz lejas stāvu. Bibliotēkai piederēja viena telpa, bet plaša. 2001. gadā, sakarā ar krājbankas likvidāciju, iedeva klāt vēl vienu telpu. Tā līdz šodienai atremontēta un skaisti ierīkota viena telpa. Šajā telpā ir datori apmeklētājiem un bērnu stūrītis. Te notiek dažādas radošās darbnīcas un pasaku pēcpusdienas bērniem. Nākamai telpai gadu no gada nepietiek līdzekļi.

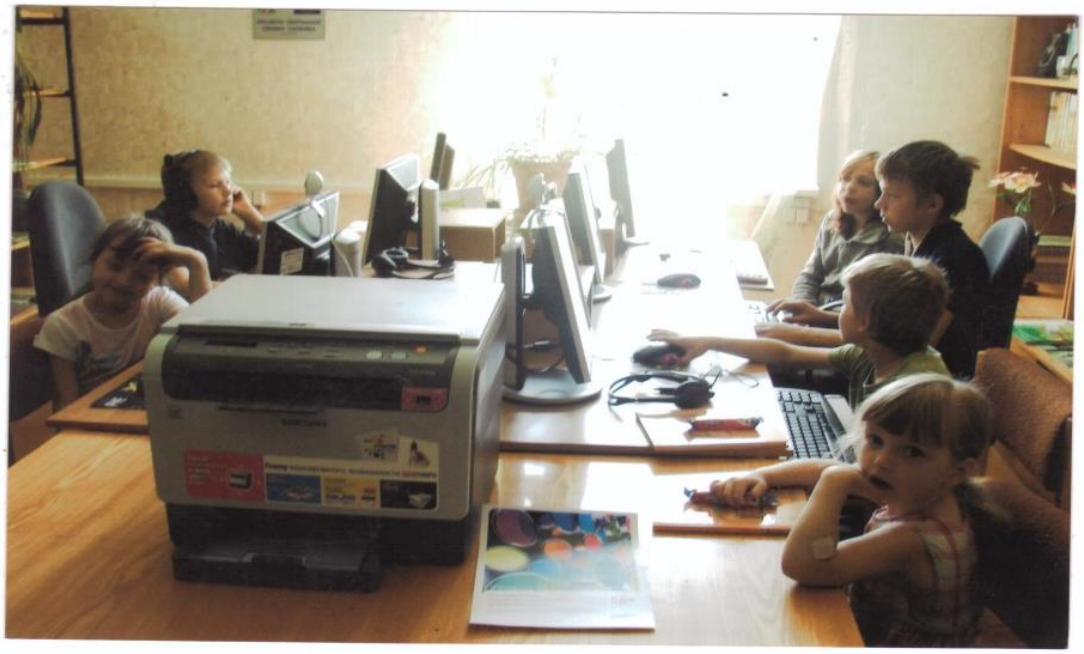

KULTŪRAS DZĪVE

Šīs ēkas pastāvēšanas laikā ir bijusi ļoti aktīva kultūras dzīve. Bijis vīru koris, jauktais koris, sieviešu ansambļi, tautisko deju kolektīvi, līnijdejas, dramatiskie kolektīvi, bērnu deju kolektīvi.

Notikuši daudz un dažādi pasākumi: pensionāru vakari, vārdu došanas pasākumi, bērnības svētki, laulību ceremonijas, karnevāli, karaoke, nepieradinātās modes, diskotēkas, balles, koncerti, teātra izrādes, dažādas sporta aktivitātes, konkursi, notikušas vēlēšanas, ģimeņu vakari, svētdienas skola, kino. Kino rādīja jau no1951. gada. Pēc kino vienmēr bijušas balles, kur spēlēja plates. Visi dejojuši pastalās un gumijas zābakos. Kino rādīja katru nedēļu.

Tagad zālē ir ierīkota galda spēļu istaba, kur pagasta iedzīvotāji brīvos brīžos var nākt un spēlēt dažādas galda spēles.

Strādājuši daudzi tautas nama vadītāji: Paulsons Elmārs, Čama Milda, Šļapkina Kristīne, Krūmiņa Milda, Bērziņa Biruta, Auziņš Roberts, Brants Hugo, Inese Brolīte, Rudīte Tuča, Iveta Elstiņa, Ginta Elksne, Dzidra Švarte, Ildze Švarte, Inguna Kalniņa, Ineta Namniece, Dagnija Pakalne.

1971. gada bērnības svētki.

KOLHOZS „GAUJA”

No 1944. gada līdz 1951. gadam šajā ēkā nekas neatradās. Kad sākās kolhoza laiki, bija ļoti enerģisks priekšsēdētājs Žīgurs, kurš ierosināja atjaunot ēku. Šeit izveidoja kolhoza kantori, kurš pastāvēja līdz 1973. gadam. Kantoris atradās augšā, bet lejas stāvā bija veikals, kur par pārdevējiem strādāja Laimonis Treijers un Berta Melle. No 1956. gada lejas stāvā vēl bija pasts, kur pa pastnieci ļoti ilgus gadus nostrādāja Lidija Alksne. Pastu nolikvidēja 2011. gada oktobrī. No 1967. gada līdz 1973. gadam ēkā atradās kolhoza kantoris un pagasta pārvalde vienlaicīgi.

PAGASTA PĀRVALDE

No Zvārtavas pils uz „Luturskolu” Zvārtavas ciema Darbaļaužu deputātu padomes izpildu komiteja pārcēlās 1967. gadā. Telpas atradās lejas stāvā. Kad kolhoza kantoris pārcēlās uz Mierkalnu, tad ciema darbinieki pārcēlās uz otro stāvu, bet lejas stāvā bija dzīvokļi. Līdz 07.10. 1977.gadam bija Zvārtavas ciema Darbaļaužu deputātu padomes izpildu komiteja. No 07.10. 1977 līdz 15.02. 1990 Zvārtavas ciema Tautas deputātu padomes izpildkomiteja. No 15.02. 1990 līdz 24.04. 1991 Zvārtavas pagasta Tautas deputātu padomes izpildkomiteja. No 24.04. 1991 līdz 29.05. 1994 Zvārtavas pagasta Tautas deputātu padome. No 29.05. 1994 līdz 09.07. 2008 Zvārtavas pagasta padome. No 09.07. 2008 Zvārtavas pagasta pārvalde.

Šajā laika periodā ir strādājuši šādi priekšsēdētāji:

No 1967. – 1969. gadam Pēteris Ābelīte

No 1969. – 1971. gadam Valdis Teteris

No 1971. – 1974. gadam Anna Tvaranoviča

No 1973. – 1975. gadam Imants Ozols

No 1975. – 1983. gadam Vilma Lorence

No 1983. – 1986. gadam Elga Rācene

No 1986. – 1991. gadam Dzidra Švarte

No 1991. – 1997. gadam Tālis Elpers

No 1997. līdz mūsdienām Raitis Priede.

No 1973. gada ēkas lejas stāvā atradās arī vilnas apmaiņas punkts.
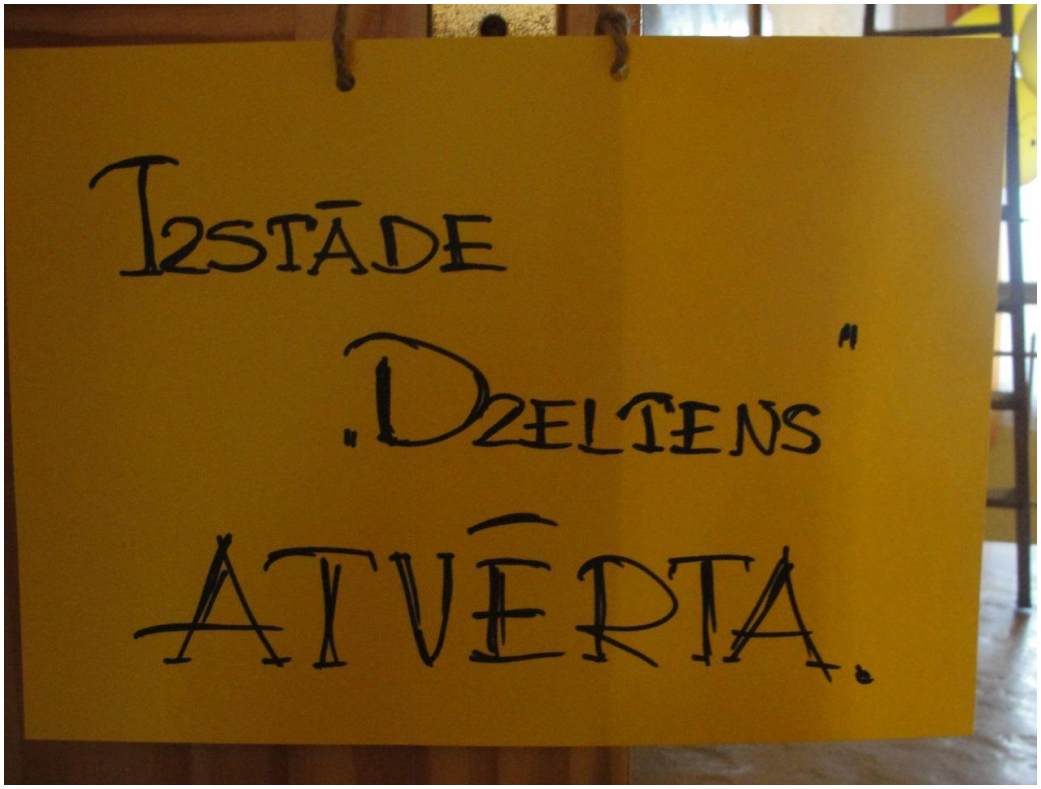
Šajā ēkā atrodas arī divi privatizēti dzīvokļi. Otrā stāvā ir atremontēta un izveidota Brīvā laika istaba. Tā tapa pateicoties biedrībai „Atrodi laiku sev”, kura uzrakstīja projektu. Tur notiek bezdarbniekiem mācības, izstādes, dažādi pasākumi.